

Przedmiotowe Zasady Oceniania - dostosowane do specyfiki przedmiotu opracowane na podstawie:

- Rozporządzenia MEN z 10 czerwca 2015 r. Dz.U.2015.poz.843 w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.
- Statutu ZSZ i L w Zgorzelcu – rozdział XIII &40 - &51 ; rozdział XVI &53 - &73

Przedmiotowe Zasady Oceniania z chemii rozszerzonej klasa 2 i 3

Opracowała – Anna Kuriata

1. Zasady ogólne

- Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.

Uczniowie zostają poinformowani o Przedmiotowych Zasadach Oceniania (PZO) na początku roku szkolnego, a o ewentualnych poprawkach natychmiast po ich wprowadzeniu.

2. Ocenie podlega

1. Znajomość i rozumienie treści programowych.
2. Opisywanie zjawisk, procesów i zależności z użyciem terminologii stosowanej w naukach .
3. Umiejętność czytania i interpretacji pojęć występujących w różnych pomocach naukowych (podręcznikach, zbiorach zadań itp.).
4. Celowe korzystanie z różnych nowych źródeł wiedzy wraz z możliwością wykorzystania zasobów Internetu
5. Szczegółowe kryteria oceniania:

WYMAGANIA /OCENA/			
wymagania konieczne /ocena: dopuszczający/	wymagania podstawowe /ocena: dostateczny/	wymagania rozszerzone /ocena: dobry/	wymagania dopełniające /ocena: bardzo dobry/
Dział 1: BUDOWA ATOMU. UKŁAD OKRESOWY PIERWIASTKÓW			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia nazwy szkła i sprzętu laboratoryjnego - zna i stosuje zasady BHP obowiązujące w pracowni chemicznej - wymienia nauki zaliczane do nauk przyrodniczych - definiuje pojęcia: <i>atom, elektron, proton, neutron, nukleony, elektrony walencyjne</i> ☐ oblicza liczbę protonów, elektronów i neutronów w atomie danego pierwiastka chemicznego na podstawie zapisu ☐ definiuje pojęcia: <i>masa atomowa, liczba atomowa, liczba masowa, jednostka masy atomowej, masa cząsteczkowa</i> ☐ podaje masy atomowe i liczby atomowe pierwiastków chemicznych, korzystając z układu okresowego ☐ oblicza masy cząsteczkowe prostych związków chemicznych, np. MgO, CO₂ ☐ definiuje pojęcia dotyczące współczesnego modelu budowy atomu: <i>orbital atomowy, liczby kwantowe (n, l, m, ms), stan</i>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia przeznaczenie podstawowego szkła i sprzętu laboratoryjnego - bezpiecznie posługuje się podstawowym sprzętem laboratoryjnym i odczynnikami chemicznymi - wyjaśnia, dlaczego chemia należy do nauk przyrodniczych ☐ wykonuje proste obliczenia związane z pojęciami: <i>masa atomowa, masa cząsteczkowa, liczba atomowa, liczba masowa, jednostka masy atomowej</i> ☐ podaje treść <i>zasady nieoznaczoności Heisenberga, reguły Hunda oraz zakazu Pauliego</i> ☐ opisuje typy orbitali atomowych i rysuje ich kształty ☐ zapisuje konfiguracje elektronowe atomów pierwiastków chemicznych o liczbie atomowej Z od 1 do 10 ☐ definiuje pojęcia:	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ wyjaśnia, czym zajmuje się chemia nieorganiczna i organiczna ☐ wyjaśnia, od czego zależy ładunek jądra atomowego i dlaczego atom jest elektrycznie obojętny ☐ wykonuje obliczenia związane z pojęciami: <i>masa atomowa, masa cząsteczkowa, liczba atomowa, liczba masowa, jednostka masy atomowej (o większym stopniu trudności)</i> ☐ zapisuje konfiguracje elektronowe atomów pierwiastków chemicznych o liczbach atomowych Z od 1 do 36 oraz jonów o podanym ładunku, za pomocą symboli podpowłok elektronowych <i>s, p, d, f</i> (zapis konfiguracji pełny i skrócony) lub schematu klatkowego, korzystając z reguły Hunda i zakazu Pauliego ☐ określa stan kwantowy elektronów w atomie za pomocą czterech liczb	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ wykonuje obliczenia z zastosowaniem pojęć <i>ładunek i masa</i> ☐ wyjaśnia, co to są siły jądrowe i jaki mają wpływ na stabilność jądra ☐ wyjaśnia, na czym polega dualizm korpuskularno-falowy ☐ zapisuje konfiguracje elektronowe atomów pierwiastków chemicznych o liczbach atomowych Z od 1 do 36 oraz jonów wybranych pierwiastków chemicznych, za pomocą liczb kwantowych ☐ wyjaśnia, dlaczego zwykle masa atomowa pierwiastka chemicznego nie jest liczbą całkowitą ☐ wyznacza masę izotopu promieniotwórczego na podstawie okresu półtrwania ☐ analizuje zmiany masy izotopu promieniotwórczego w zależności

<p><i>energetyczny, stan kwantowy, elektrony sparowane</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ wyjaśnia, co to są izotopy pierwiastków chemicznych na przykładzie atomu wodoru ☐ omawia budowę współczesnego modelu atomu ☐ definiuje pojęcie <i>pierwiastek chemiczny</i> 	<p><i>promieniotwórczość, okres półtrwania</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ wymienia zastosowania izotopów pierwiastków promieniotwórczych ☐ przedstawia ewolucję poglądów na temat budowy materii od starożytności do czasów współczesnych ☐ wyjaśnia budowę współczesnego układu okresowego pierwiastków chemicznych, 	<p>kwantowych, korzystając z praw mechaniki kwantowej</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ oblicza masę atomową pierwiastka chemicznego o znanym składzie izotopowym ☐ oblicza procentową zawartość izotopów w pierwiastku chemicznym ☐ wymienia nazwiska uczonych, którzy w największym stopniu przyczynili się do zmiany poglądów na budowę materii ☐ wyjaśnia sposób klasyfikacji pierwiastków 	<p>od czasu</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ porównuje układ okresowy pierwiastków chemicznych opracowany przez Mendelejewa (XIX w.) ze współczesną wersją ☐ uzasadnia przynależność pierwiastków chemicznych do poszczególnych bloków energetycznych ☐ uzasadnia, dlaczego lantanowce znajdują się w grupie 3. i okresie 6., a aktynowce w grupie 3. i okresie 7. ☐ wymienia nazwy systematyczne
---	---	---	---

Dział 2: WIĄZANIA CHEMICZNE

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ definiuje pojęcie <i>elektroujemność</i> ☐ wymienia nazwy pierwiastków elektrododatnich i elektroujemnych, korzystając z tabeli elektroujemności ☐ wymienia przykłady cząsteczek pierwiastków chemicznych (np. O₂, H₂) i związków chemicznych (np. H₂O, HCl) ☐ definiuje pojęcia: <i>wiązanie chemiczne, wartościowość, polaryzacja wiązania, dipol</i> ☐ wymienia i charakteryzuje rodzaje wiązań chemicznych (jonowe, kowalencyjne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ omawia zmienność elektroujemności pierwiastków chemicznych w układzie okresowym ☐ wyjaśnia regułę <i>doubletu elektronowego</i> i <i>oktetu elektronowego</i> ☐ przewiduje na podstawie różnicy elektroujemności pierwiastków chemicznych rodzaj wiązania chemicznego ☐ wyjaśnia sposób powstawania wiązań kowalencyjnych, kowalencyjnych spolaryzowanych, jonowych i metalicznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ analizuje zmienność elektroujemności i charakteru chemicznego pierwiastków chemicznych w układzie okresowym ☐ zapisuje wzory elektronowe (wzory kropkowe) i kreskowe cząsteczek, w których występują wiązania kowalencyjne, jonowe oraz koordynacyjne ☐ wyjaśnia, dlaczego wiązanie koordynacyjne nazywane jest też wiązaniem donorowo-akceptorowym ☐ wyjaśnia pojęcie <i>energia jonizacji</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ wyjaśnia zależność między długością wiązania a jego energią ☐ porównuje wiązanie koordynacyjne z wiązaniem kowalencyjnym ☐ proponuje wzory elektronowe (wzory kropkowe) i kreskowe dla cząsteczek lub jonów, w których występują wiązania koordynacyjne ☐ określa typ wiązań (σ i π) w prostych cząsteczkach (np. CO₂, N₂) ☐ określa rodzaje oddziaływań między atomami a cząsteczkami na podstawie wzoru
--	---	--	---

Dział 3: SYSTEMATYKA ZWIĄZKÓW CHEMICZNYCH

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ definiuje pojęcia <i>zjawisko fizyczne</i> i <i>reakcja chemiczna</i> ☐ wymienia przykłady zjawisk fizycznych i reakcji chemicznych znanych z życia codziennego ☐ definiuje pojęcia: <i>równanie reakcji chemicznej, substraty, produkty, reakcja syntezy, reakcja analizy, reakcja wymiany</i> ☐ zapisuje równania prostych reakcji chemicznych (reakcji syntezy, analizy i wymiany) ☐ podaje treść <i>prawa zachowania masy</i> i <i>prawa stałości składu związku chemicznego</i> ☐ interpretuje równania reakcji chemicznych w aspekcie jakościowym i ilościowym ☐ definiuje pojęcia <i>tlenki</i> i <i>nadtlenki</i> ☐ zapisuje wzory i nazwy systematyczne wybranych tlenków metali i niemetali ☐ zapisuje równanie reakcji otrzymywania tlenków co najmniej jednym sposobem ☐ ustala doświadczalnie charakter chemiczny danego tlenku ☐ definiuje pojęcia: <i>tlenki kwasowe, tlenki</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ wymienia różnice między zjawiskiem fizycznym a reakcją chemiczną ☐ przeprowadza doświadczenie chemiczne mające na celu otrzymanie prostego związku chemicznego (np. FeS), zapisuje równanie przeprowadzonej reakcji chemicznej, określa jej typ oraz wskazuje substraty i produkty ☐ zapisuje wzory i nazwy systematyczne tlenków ☐ zapisuje równanie reakcji otrzymywania tlenków pierwiastków chemicznych o liczbie atomowej Z od 1 do 30 – opisuje budowę tlenków ☐ dokonuje podziału tlenków na kwasowe, zasadowe, obojętne i amfoteryczne – zapisuje równania reakcji chemicznych tlenków kwasowych i zasadowych z wodą ☐ wymienia przykłady zastosowania tlenków ☐ zapisuje wzory i nazwy systematyczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ wskazuje zjawiska fizyczne i reakcje chemiczne wśród podanych przemian ☐ określa typ reakcji chemicznej na podstawie jej przebiegu ☐ stosuje prawo zachowania masy i prawo stałości składu związku chemicznego ☐ podaje przykłady nadtlenków i ich wzory sumaryczne ☐ wymienia kryteria podziału tlenków i na tej podstawie dokonuje ich klasyfikacji ☐ dokonuje podziału tlenków na kwasowe, zasadowe, obojętne i amfoteryczne oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych z kwasami i zasadami ☐ wskazuje w układzie okresowym pierwiastki chemiczne, które mogą tworzyć tlenki i wodorotlenki amfoteryczne ☐ projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie zachowania tlenku glinu wobec zasady i kwasu</i> oraz zapisuje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie charakteru chemicznego tlenków metali i niemetali</i> oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych ☐ projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie działania zasady i kwasu na tlenki</i> oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych ☐ przewiduje charakter chemiczny tlenków wybranych pierwiastków i zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych ☐ określa charakter chemiczny tlenków pierwiastków chemicznych o liczbie atomowej Z od 1 do 30 na podstawie ich zachowania wobec wody, kwasu i zasady; zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych ☐ określa różnice w budowie cząsteczek tlenków i nadtlenków ☐ projektuje doświadczenie
--	--	--	---

<p>zasadowe, tlenki obojętne</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ definiuje pojęcia wodorotlenki i zasady ☐ zapisuje wzory i nazwy systematyczne wybranych wodorotlenków ☐ wyjaśnia różnicę między zasadą a wodorotlenkiem ☐ zapisuje równanie reakcji otrzymania wybranej zasady ☐ definiuje pojęcia: <i>amfoteryczność, tlenki amfoteryczne, wodorotlenki amfoteryczne</i> ☐ zapisuje wzory i nazwy wybranych tlenków i wodorotlenków amfoterycznych ☐ definiuje pojęcia: <i>kwasy, moc kwasu</i> ☐ wymienia sposoby klasyfikacji kwasów (ze względu na ich skład, moc i właściwości utleniające) ☐ zapisuje wzory i nazwy systematyczne kwasów ☐ zapisuje równania reakcji otrzymania kwasów ☐ definiuje pojęcie <i>sole</i> ☐ wymienia rodzaje soli ☐ zapisuje wzory i nazwy systematyczne prostych soli ☐ przeprowadza doświadczenie chemiczne mające na celu otrzymanie wybranej soli ☐ w reakcji zobojętniania oraz zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej ☐ wymienia przykłady soli występujących w przyrodzie, określa ich właściwości i zastosowania ☐ definiuje pojęcia: <i>wodorki, azotki, węgliki</i> 	<p>wodorotlenków</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ opisuje budowę wodorotlenków ☐ zapisuje równania reakcji otrzymania zasad ☐ wyjaśnia pojęcia: <i>amfoteryczność, tlenki amfoteryczne, wodorotlenki amfoteryczne</i> ☐ zapisuje równania reakcji chemicznych wybranych tlenków i wodorotlenków z kwasami i zasadami ☐ wymienia przykłady zastosowania wodorotlenków ☐ wymienia przykłady tlenków kwasowych, zasadowych, obojętnych i amfoterycznych ☐ opisuje budowę kwasów ☐ dokonuje podziału podanych kwasów na tlenowe i beztlenowe ☐ wymienia metody otrzymania kwasów i zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych ☐ wymienia przykłady zastosowania kwasów ☐ opisuje budowę soli ☐ zapisuje wzory i nazwy systematyczne soli ☐ wyjaśnia pojęcia <i>wodorosole i hydroksosole</i> ☐ zapisuje równania reakcji otrzymania wybranej soli trzema sposobami ☐ odszukuje informacje na temat występowania soli w przyrodzie ☐ wymienia zastosowania soli w przemyśle i życiu codziennym 	<p>odpowiednie</p> <p>równania reakcji chemicznych, w postaci cząsteczkowej i jonowej</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ wymienia metody otrzymania tlenków, wodorotlenków i kwasów oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych ☐ projektuje doświadczenie <i>Reakcja tlenku fosforu(V) z wodą</i> i zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej ☐ omawia typowe właściwości chemiczne kwasów (zachowanie wobec metali, tlenków, wodorotlenków i soli kwasów o mniejszej mocy) oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych ☐ podaje nazwy kwasów nieorganicznych na podstawie ich wzorów chemicznych ☐ zapisuje równania reakcji chemicznych ilustrujące utleniające właściwości wybranych kwasów ☐ wymienia metody otrzymania soli ☐ zapisuje równania reakcji otrzymania wybranej soli co najmniej pięcioma sposobami ☐ podaje nazwy i zapisuje wzory sumaryczne wybranych wodorosoli i hydroksosoli ☐ odszukuje informacje na temat występowania w przyrodzie tlenków i wodorotlenków, podaje ich wzory i nazwy systematyczne oraz zastosowania ☐ opisuje budowę, właściwości oraz zastosowania wodoroków, węglików i azotków 	<p>chemiczne</p> <p><i>Otrzymywanie wodorotlenku żelaza(III) oraz</i></p> <p>zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ projektuje i przeprowadza doświadczenia chemiczne, w których wyniku można otrzymać różnymi metodami wodorotlenki trudno rozpuszczalne w wodzie; zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych ☐ przewiduje wzór oraz charakter chemiczny tlenku, znając produkty reakcji chemicznej tego tlenku z wodorotlenkiem sodu i kwasem chlorowodorowym ☐ analizuje właściwości pierwiastków chemicznych pod względem możliwości tworzenia tlenków i wodorotlenków amfoterycznych ☐ projektuje doświadczenie chemiczne <i>Porównanie aktywności chemicznej metali oraz</i> ☐ zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych ☐ – określa różnice w budowie cząsteczek soli obojętnych, hydroksosoli i wodorosoli oraz podaje przykłady tych związków chemicznych ☐ – określa różnice w budowie cząsteczek soli obojętnych, prostych, podwójnych i uwodnionych ☐ projektuje doświadczenie chemiczne <i>Ogrzewanie siarczanu(VI) miedzi(II) woda(1/5) oraz</i> ☐ zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej ☐ – ustala nazwy różnych soli na podstawie ich wzorów chemicznych ☐ – ustala wzory soli na podstawie ich nazw ☐ – proponuje metody, którymi można otrzymać wybraną sól i zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych ☐ ocenia, które z poznanych związków chemicznych mają istotne znaczenie w przemyśle i gospodarce ☐ określa typ wiązania chemicznego występującego w azotkach ☐ zapisuje równania reakcji chemicznych, w których wodoroki, węgliki i azotki występują jako substraty
<p>Dział 4: STECHIOMETRIA</p>			
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ definiuje pojęcia <i>mol</i> i <i>masa molowa</i> ☐ wykonuje bardzo proste obliczenia związane 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ wyjaśnia pojęcie <i>objętość molowa gazów</i> ☐ wykonuje proste obliczenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ wyjaśnia pojęcia <i>liczba Avogadra</i> i <i>stała Avogadra</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ porównuje gęstości różnych gazów na podstawie znajomości ich mas

<p>z pojęciami mol i masa molowa</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ podaje treść <i>prawa Avogadra</i> ☐ wykonuje proste obliczenia stechiometryczne związane z pojęciem masy molowej (z zachowaniem stechiometrycznych ilości substratów i produktów reakcji chemicznej) 	<p>związane z pojęciami: mol, masa molowa, objętość molowa gazów w warunkach normalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ interpretuje równania reakcji chemicznych na sposób cząsteczkowy, molowy, ilościowo w masach molowych, ilościowo w objętościach molowych (gazy) oraz ilościowo w liczbach cząsteczek ☐ wyjaśnia, na czym polegają <i>obliczenia stechiometryczne</i> ☐ wykonuje proste obliczenia stechiometryczne związane z masą molową oraz objętością molową substratów i produktów reakcji chemicznej 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ wykonuje obliczenia związane z pojęciami: mol, masa molowa, objętość molowa gazów, liczba Avogadra (o większym stopniu trudności) ☐ wyjaśnia pojęcie <i>wydajność reakcji chemicznej</i> ☐ oblicza skład procentowy związków chemicznych ☐ wyjaśnia różnicę między wzorem elementarnym (empirycznym) a wzorem rzeczywistym związku chemicznego ☐ rozwiązuje proste zadania związane z ustaleniem wzorów elementarnych i rzeczywistych związków chemicznych 	<p>molowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ wykonuje obliczenia stechiometryczne dotyczące mas molowych, objętości molowych, liczby cząsteczek oraz nie stechiometrycznych ilości substratów i produktów (o znacznym stopniu trudności) ☐ wykonuje obliczenia związane z wydajnością reakcji chemicznych ☐ wykonuje obliczenia umożliwiające określenie wzorów elementarnych i rzeczywistych związków chemicznych (o znacznym stopniu trudności)
---	---	---	---

Dział 5: REAKCJE UTLENIANIA-REDUKCJI. ELEKROCHEMIA

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ definiuje pojęcie <i>stopień utlenienia pierwiastka chemicznego</i> ☐ wymienia reguły obliczania stopni utlenienia pierwiastków w związkach chemicznych ☐ określa stopnie utlenienia pierwiastków w cząsteczkach prostych związków chemicznych ☐ definiuje pojęcia: <i>reakcja utleniania redukcji (redoks), utleniacz, reduktor, utlenianie, redukcja</i> ☐ zapisuje proste schematy bilansu elektronowego ☐ wskazuje w prostych reakcjach redoks utleniacz, reduktor, proces utleniania i proces redukcji ☐ wymienia najważniejsze reduktory stosowane w przemyśle 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ oblicza zgodnie z regułami stopnie utlenienia pierwiastków w cząsteczkach związków nieorganicznych, organicznych oraz jonowych ☐ wymienia przykłady reakcji redoks oraz wskazuje w nich utleniacz, reduktor, proces utleniania i proces redukcji ☐ dobiera współczynniki stechiometryczne metodą bilansu elektronowego w prostych równaniach reakcji redoks ☐ wyjaśnia, na czym polega otrzymywanie metali z rud z zastosowaniem reakcji redoks ☐ wyjaśnia pojęcia <i>szereg aktywności metali i reakcja dysproporcjonowania</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ przewiduje typowe stopnie utlenienia pierwiastków chemicznych na podstawie konfiguracji elektronowej ich atomów ☐ analizuje równania reakcji chemicznych i określa, które z nich są reakcjami redoks ☐ projektuje doświadczenie chemiczne <i>Reakcja magnezu z chlorkiem żelaza(III)</i> oraz zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej i podaje jego interpretację elektronową ☐ dobiera współczynniki stechiometryczne metodą bilansu elektronowego w równaniach reakcji redoks, w tym w reakcjach dysproporcjonowania ☐ określa, które pierwiastki chemiczne w stanie wolnym lub w związkach chemicznych mogą być utleniaczami, a które reduktorami ☐ wymienia zastosowania reakcji redoks w przemyśle i w procesach biochemicznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ określa stopnie utlenienia pierwiastków chemicznych w cząsteczkach i jonach złożonych ☐ projektuje doświadczenie chemiczne <i>Reakcja miedzi z azotanem(V) srebra(I)</i> ☐ projektuje doświadczenie chemiczne <i>Reakcja miedzi ze stężonym roztworem kwasu azotowego(V)</i> ☐ zapisuje równania reakcji miedzi z azotanem(V) srebra(I) oraz stężonym roztworem kwasu azotowego(V) i metodą bilansu elektronowego dobiera współczynniki stechiometryczne w obydwu reakcjach chemicznych ☐ analizuje szereg aktywności metali i przewiduje przebieg reakcji chemicznych różnych metali z wodą, kwasami i solami
---	---	--	---

Dział 6: ROZTWORY

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ definiuje pojęcia: <i>roztwór, mieszanina jednorodna, mieszanina niejednorodna, rozpuszczalnik, substancja rozpuszczana, roztwór właściwy, zawiesina, roztwór nasycony, roztwór nienasycony, roztwór przesycony, rozpuszczanie, rozpuszczalność, krystalizacja</i> ☐ wymienia metody rozdzielania na składniki mieszanin niejednorodnych i jednorodnych ☐ sporządza wodne roztwory substancji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ wyjaśnia pojęcia: <i>koloid (zól), żel, koagulacja, peptyzacja, denaturacja, koloid liofobowy, koloid liofilowy, efekt Tyndalla</i> ☐ wymienia przykłady roztworów o różnym stanie skupienia rozpuszczalnika i substancji rozpuszczanej ☐ omawia sposoby rozdzielania roztworów właściwych (substancji stałych w cieczach, cieczy w cieczach) na składniki ☐ wymienia zastosowania koloidów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ projektuje doświadczenie chemiczne <i>Rozpuszczanie różnych substancji w wodzie</i> oraz dokonuje podziału roztworów, ze względu na rozmiary cząstek substancji rozpuszczonej, na roztwory właściwe, zawiesiny i koloidy ☐ projektuje doświadczenie chemiczne pozwalające rozdzielić mieszaninę niejednorodną (substancji stałych w cieczach) na składniki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie rozpuszczalności chlorku sodu w wodzie i białka</i> oraz określa, od czego zależy rozpuszczalność substancji ☐ wymienia przykłady substancji tworzących układy koloidalne przez kondensację lub dyspersję ☐ projektuje i przeprowadza doświadczenie chemiczne <i>Obserwacja wiązki</i>
--	--	---	---

☐ wymienia czynniki przyspieszające rozpuszczanie substancji w wodzie ☐ wymienia przykłady roztworów znanych z życia codziennego ☐ definiuje pojęcia: <i>koloid (zól)</i> , <i>żel</i> , <i>koagulacja</i> , <i>peptyzacja</i> , <i>denaturacja</i> ☐ wymienia różnice we właściwościach roztworów właściwych, koloidów i zawiesin ☐ odczytuje informacje z wykresu rozpuszczalności na temat wybranej substancji ☐ definiuje pojęcia <i>stężenie procentowe</i> i <i>stężenie molowe</i> ☐ wykonuje proste obliczenia związane z pojęciami stężenie procentowe i stężenie molowe	☐ wyjaśnia mechanizm rozpuszczania substancji w wodzie ☐ wyjaśnia różnice między rozpuszczaniem a roztwarzaniem ☐ wyjaśnia różnicę między rozpuszczalnością a szybkością rozpuszczania substancji ☐ sprawdza doświadczalnie wpływ różnych czynników na szybkość rozpuszczania substancji ☐ odczytuje informacje z wykresów rozpuszczalności na temat różnych substancji ☐ wyjaśnia mechanizm procesu krystalizacji ☐ projektuje doświadczenie chemiczne mające na celu wyhodowanie kryształów wybranej substancji ☐ wykonuje obliczenia związane z pojęciami stężenie procentowe i stężenie molowe	☐ projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie wpływu temperatury na rozpuszczalność gazów w wodzie</i> oraz formułuje wniosek ☐ analizuje wykresy rozpuszczalności różnych substancji ☐ wyjaśnia, w jaki sposób można układy koloidalne (kondensacja, dyspersja) ☐ projektuje doświadczenie chemiczne <i>Koagulacja białka</i> oraz określa właściwości roztworu białka jaja ☐ sporządza roztwór nasycony i nienasycony wybranej substancji w określonej temperaturze, korzystając z wykresu rozpuszczalności tej substancji ☐ wymienia zasady postępowania podczas sporządzania roztworów o określonym stężeniu procentowym lub molowym ☐ wykonuje obliczenia związane z pojęciami stężenie procentowe i stężenie molowe, z uwzględnieniem gęstości roztworu	<i>światła przechodzącej przez roztwór właściwy i zól oraz formułuje wniosek</i> ☐ wymienia sposoby otrzymywania roztworów nasyconych z roztworów nienasyconych i odwrotnie, korzystając z wykresów rozpuszczalności substancji ☐ wykonuje odpowiednie obliczenia chemiczne, a następnie sporządza roztwory o określonym stężeniu procentowym i molowym, zachowując poprawną kolejność wykonywanych czynności ☐ oblicza stężenie procentowe lub molowe roztworu otrzymanego przez zmieszanie dwóch roztworów o różnych stężeniach ☐ wykonuje obliczenia dotyczące przeliczania stężeń procentowych i molowych roztworów
--	---	--	---

WYMAGANIA OCENIANIA KLASA 3

wymagania konieczne /ocena: dopuszczający/	wymagania podstawowe /ocena: dostateczny/	wymagania rozszerzone /ocena: dobry/	wymagania dopełniające /ocena: bardzo dobry/
---	--	---	---

Dział 1: CHEMIA ORGANICZNA JAKO CHEMIA ZWIĄZKÓW WĘGLA

<p>Uczeń:</p> ☐ definiuje pojęcie <i>chemii organicznej</i> ☐ wymienia pierwiastki chemiczne wchodzące w skład związków organicznych ☐ określa najważniejsze właściwości atomu węgla na podstawie położenia tego pierwiastka chemicznego w układzie okresowym pierwiastków ☐ omawia występowanie węgla w przyrodzie ☐ wymienia odmiany alotropowe węgla i ich właściwości ☐ definiuje pojęcie <i>hybrydyzacji orbitali atomowych</i>	<p>Uczeń:</p> ☐ wyjaśnia pojęcie <i>chemii organicznej</i> ☐ określa właściwości węgla na podstawie położenia tego pierwiastka chemicznego w układzie okresowym pierwiastków ☐ omawia występowanie węgla w przyrodzie ☐ wymienia odmiany alotropowe węgla i ich właściwości ☐ wyjaśnia, dlaczego atom węgla w większości związków chemicznych tworzy cztery wiązania kowalencyjne	<p>Uczeń:</p> ☐ porównuje historyczną definicję <i>chemii organicznej</i> z definicją współczesną ☐ wyjaśnia przyczynę różnic między właściwościami odmian alotropowych węgla ☐ wymienia przykłady nieorganicznych związków węgla i przedstawia ich właściwości ☐ charakteryzuje hybrydyzację jako operację matematyczną, a nie proces fizyczny	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia rozwój chemii organicznej – ocenia znaczenie związków organicznych i ich różnorodność – analizuje sposoby otrzymywania fulerenów i wymienia ich rodzaje – wykrywa obecność węgla, wodoru, tlenu, azotu i siarki w związkach organicznych – proponuje wzór empiryczny (elementarny) i rzeczywisty (sumaryczny) danego związku organicznego
---	--	--	---

Dział 2: WĘGLOWODORY

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ definiuje pojęcia: <i>węglowodory, alkany, alkeny, alkiny</i>, szereg homologiczny węglowodorów, <i>grupa alkilowa, reakcje podstawiania (substytucji), przyłączenia (addycji), polimeryzacji, spalania, rzędowość atomów węgla, izomeria położeniowa i łańcuchowa</i> ☐ definiuje pojęcia: <i>stan podstawowy, stan wzbudzony, wiązania typu $\square$ i $\square$, rodnik, izomeria</i> – podaje kryterium podziału węglowodorów ze względu na rodzaj wiązania między atomami węgla w cząsteczce ☐ zapisuje wzory ogólne alkanów, alkenów, alkinów i na ich podstawie wyprowadza wzory sumaryczne węglowodorów ☐ zapisuje wzory sumaryczne i strukturalne oraz podaje nazwy systematyczne węglowodorów nasyconych i nienasyconych o liczbie atomów węgla od 1 do 4 ☐ zapisuje wzory przedstawicieli poszczególnych szeregów homologicznych węglowodorów oraz podaje ich nazwy, właściwości i zastosowania ☐ zapisuje równania reakcji spalania i bromowania metanu ☐ zapisuje równania reakcji spalania, uwodorniania oraz polimeryzacji etenu i etynu ☐ wymienia przykłady węglowodorów aromatycznych (wzór, nazwa, zastosowanie) ☐ wymienia rodzaje izomerii ☐ wymienia źródła występowania węglowodorów w przyrodzie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ wyjaśnia pojęcia: <i>węglowodory, alkany, Cyklo alkany, alkeny, alkiny, grupa alkilowa, areny</i> wyjaśnia pojęcia: <i>stan podstawowy, stan wzbudzony, wiązania typu $\square$ i $\square$, reakcja substytucji, rodnik, izomeria</i> ☐ zapisuje konfigurację elektronową atomu węgla w stanie podstawowym i wzbudzonym ☐ zapisuje wzory ogólne alkanów alkenów i alkinów na podstawie wzorów czterech pierwszych członów ich szeregów homologicznych ☐ przedstawia sposoby otrzymywania: metanu, etenu i etynu oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych ☐ przedstawia właściwości metanu, etenu i etynu oraz zapisuje równania reakcji chemicznych, którym ulegają ☐ podaje nazwy systematyczne izomerów na podstawie wzorów pół strukturalnych ☐ stosuje zasady nazewnictwa systematycznego alkanów (proste przykłady) ☐ zapisuje równania reakcji spalania całkowitego i niecałkowitego węglowodorów ☐ zapisuje równania reakcji bromowania, uwodorniania oraz polimeryzacji etenu i etynu ☐ określa rzędowość dowolnego atomu węgla w cząsteczce węglowodoru ☐ wyjaśnia pojęcie <i>aromatyczności</i> na przykładzie benzenu ☐ wymienia reakcje, którym ulega benzen (spalanie, bromowanie z użyciem katalizatora, uwodornianie, nitrowanie i sulfonowanie) ☐ wymienia przykłady (wzory i nazwy) homologów benzenu ☐ wymienia przykłady (wzory i nazwy) arenów wielopierścieniowych ☐ wyjaśnia pojęcia: <i>izomeria łańcuchowa, położeniowa, funkcyjna, cis-trans</i> ☐ wymienia przykłady izomerów <i>cis</i> i <i>trans</i> oraz wyjaśnia różnice między nimi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ określa przynależność węglowodoru do danego szeregu homologicznego na podstawie jego wzoru sumarycznego ☐ charakteryzuje zmianę właściwości węglowodorów w zależności od długości łańcucha węglowego ☐ określa zależność między rodzajem wiązania (pojedyncze, podwójne, potrójne) a typem hybrydyzacji ☐ otrzymuje metan, eten i etyn oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych ☐ wyjaśnia, w jaki sposób tworzą się w etenie i etynie wiązania typu $\square$ i $\square$ ☐ wyjaśnia, na czym polega izomeria konstytucyjna i podaje jej przykłady izomeru na podstawie wzoru pół strukturalnego i odwrotnie (przykłady o średnim stopniu trudności) ☐ określa typy reakcji chemicznych, którym ulega dany węglowodór i zapisuje ich równania ☐ zapisuje mechanizm reakcji substytucji na przykładzie bromowania metanu ☐ odróżnia doświadczalnie węglowodory nasycone od nienasyconych ☐ wyjaśnia budowę pierścienia benzenowego (aromatyczność) ☐ bada właściwości benzenu, zachowując szczególne środki ostrożności ☐ zapisuje równania reakcji chemicznych, którym ulega benzen (spalanie, bromowanie z użyciem katalizatora i bez, uwodornianie, nitrowanie i sulfonowanie) ☐ wyjaśnia, na czym polega kierujący wpływ podstawników ☐ omawia kierujący wpływ podstawników i zapisuje równania reakcji chemicznych ☐ charakteryzuje areny wielopierścieniowe, zapisuje ich wzory i podaje nazwy ☐ bada właściwości naftalenu ☐ podaje nazwy izomerów <i>cis-trans</i> węglowodorów o kilku atomach węgla 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ przewiduje kształt cząsteczki, znając typ hybrydyzacji ☐ wyjaśnia na dowolnych przykładach mechanizmy reakcji: substytucji, addycji i eliminacji oraz przegrupowania wewnątrz cząsteczkowego ☐ proponuje kolejne etapy substytucji i zapisuje je na przykładzie chlorowania etanu ☐ zapisuje mechanizm reakcji addycji na przykładzie reakcji etenu z chlorem ☐ zapisuje wzory strukturalne dowolnych węglowodorów (izomerów) oraz określa typ izomerii ☐ projektuje i doświadczalnie identyfikuje produkty całkowitego spalania węglowodorów ☐ zapisuje równania reakcji spalania węglowodorów z zastosowaniem wzorów ogólnych węglowodorów ☐ udowadnia, że dwa węglowodory o takim samym składzie procentowym mogą należeć do dwóch różnych szeregów homologicznych ☐ projektuje doświadczenia chemiczne dowodzące różnic we właściwościach węglowodorów nasyconych, nienasyconych i aromatycznych
<p>Dział 3: JEDNOFUNKCYJNE POCHODNE WĘGLOWODORÓW</p>			

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ definiuje pojęcia: <i>grupa funkcyjna, fluorowcopochodne, alkohole monoi polihydroksylowe, fenole, aldehydy, ketony, kwasy karboksylowe, estry, aminy, amidy</i> ☐ zapisuje wzory i podaje nazwy grup funkcyjnych, które występują w związkach organicznych ☐ zapisuje wzory i nazwy wybranych fluorowcopochodnych ☐ zapisuje wzory metanolu i etanolu, podaje ich właściwości oraz wpływ na organizm człowieka ☐ podaje zasady nazewnictwa systematycznego fluorowcopochodnych, alkoholi monohydroksylowych i polihydroksylowych, aldehydów, ketonów, estrów, amin, amidów i kwasów karboksylowych ☐ zapisuje wzory ogólne alkoholi monohydroksylowych, aldehydów, ketonów, kwasów karboksylowych, estrów, amin i amidów ☐ zapisuje wzory półstrukturalne i sumaryczne czterech pierwszych członów szeregu homologicznego alkoholi ☐ określa, na czym polega proces fermentacji alkoholowej ☐ zapisuje wzór glicerolu, podaje jego nazwę systematyczną, właściwości i zastosowania ☐ zapisuje wzór fenolu, podaje jego nazwę systematyczną, właściwości i zastosowania ☐ zapisuje wzory aldehydów mrówkowego i octowego, podaje ich nazwy systematyczne ☐ omawia metodę otrzymywania metanolu i etanolu ☐ wymienia reakcje charakterystyczne Aldehydów ☐ zapisuje wzór i określa właściwości acetonu jako najprostszego ketonu ☐ zapisuje wzory kwasu mrówkowego i octowego, podaje ich nazwy systematyczne, właściwości i zastosowania ☐ omawia, na czym polega proces fermentacji octowej ☐ podaje przykład kwasu tłuszczowego ☐ określa, co to są mydła i podaje sposób ich otrzymywania ☐ zapisuje dowolny przykład reakcji zmydlenia ☐ omawia metodę otrzymywania estrów, podaje ich właściwości i zastosowania ☐ definiuje tłuszcze jako specyficzny rodzaj estrów ☐ podaje, jakie właściwości mają tłuszcze i jaką funkcję pełnią w organizmie człowieka ☐ dzieli tłuszcze na proste i złożone oraz wymienia przykłady takich tłuszczów ☐ zapisuje wzór metyloaminy i określa jej właściwości ☐ zapisuje wzór mocznika i określa jego właściwości 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ wyjaśnia pojęcia: <i>grupa funkcyjna, fluorowcopochodne, alkohole monoi polihydroksylowe, fenole, aldehydy, ketony, kwasy karboksylowe, estry, aminy, amidy</i> ☐ omawia metody otrzymywania i zastosowania fluorowcopochodnych węglowodorów ☐ wyjaśnia pojęcie rzędowości alkoholi i amin ☐ zapisuje wzory 4 pierwszych alkoholi w szeregu homologicznym i podaje ich nazwy systematyczne ☐ wyprowadza wzór ogólny alkoholi monohydroksylowych na podstawie wzorów czterech pierwszych członów szeregu homologicznego tych związków chemicznych ☐ podaje nazwy systematyczne alkoholi metylowego i etylowego ☐ zapisuje równania reakcji chemicznych, którym ulegają fluorowcopochodne (spalanie, reakcje z sodem i z chlorowodorem) ☐ zapisuje równanie reakcji fermentacji alkoholowej i wyjaśnia złożoność tego procesu ☐ zapisuje wzór glikolu, podaje jego nazwę systematyczną, właściwości i zastosowania ☐ zapisuje równanie reakcji spalania glicerolu oraz równanie reakcji glicerolu z sodem ☐ zapisuje wzór ogólny fenoli, podaje źródła występowania, otrzymywanie i właściwości fenolu (benzenolu) ☐ zapisuje wzory czterech pierwszych aldehydów w szeregu homologicznym i podaje ich nazwy systematyczne ☐ zapisuje równanie reakcji otrzymywania aldehydu octowego z etanolu ☐ wyjaśnia przebieg reakcji charakterystycznych aldehydów na przykładzie aldehydu mrówkowego (próba Tollensa i próba Trommera) ☐ wyjaśnia zasady nazewnictwa systematycznego ketonów ☐ omawia metody otrzymywania ketonów ☐ zapisuje wzory czterech pierwszych kwasów karboksylowych w szeregu homologicznym i podaje ich nazwy systematyczne ☐ zapisuje równanie reakcji fermentacji octowej jako jednej z metod otrzymywania kwasu octowego ☐ omawia właściwości kwasów mrówkowego i octowego (odczyn, palność, reakcje z metalami, tlenkami metali i zasadami); zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych ☐ omawia zastosowania kwasu octowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ omawia właściwości fluorowcopochodnych węglowodorów ☐ porównuje właściwości alkoholi monohydroksylowych o łańcuchach węglowych różnej długości ☐ bada doświadczalnie właściwości etanolu i zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych (rozpuszczalność w wodzie, palność, reakcja z sodem, odczyn, działanie na białko jaja, reakcja z chlorowodorem) ☐ wykrywa obecność etanolu ☐ bada doświadczalnie właściwości glicerolu (rozpuszczalność w wodzie, palność, reakcja glicerolu z sodem) ☐ bada doświadczalnie charakter chemiczny fenolu w reakcji z wodorotlenkiem sodu i zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej ☐ omawia kierujący wpływ podstawników oraz zapisuje równania reakcji bromowania i nitrowania fenolu ☐ przeprowadza próby Tollensa i Trommera dla aldehydu octowego ☐ zapisuje równania reakcji przedstawiające próby Tollensa i Trommera dla aldehydów mrówkowego i octowego ☐ wyjaśnia, na czym polega próba jodoformowa i u jakich ketonów zachodzi ☐ bada doświadczalnie właściwości acetonu i wykazuje, że ketony nie mają właściwości redukujących ☐ bada doświadczalnie właściwości kwasu octowego oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych (palność, odczyn, reakcje z magnezem, tlenkiem miedzi(II) i wodorotlenkiem sodu) ☐ bada doświadczalnie właściwości kwasu stearynowego i oleinowego (reakcje z wodorotlenkiem sodu oraz z wodą bromową) i zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych ☐ porównuje właściwości kwasów karboksylowych zmieniające się w zależności od długości łańcucha węglowego ☐ wyjaśnia mechanizm reakcji estryfikacji ☐ przeprowadza hydrolizę octanu etylu i zapisuje równanie reakcji chemicznej ☐ proponuje sposób otrzymywania estru kwasu nieorganicznego, zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej ☐ przeprowadza reakcję zmydlenia tłuszczu i zapisuje równanie reakcji chemicznej ☐ zapisuje równanie reakcji hydrolizy tłuszczu ☐ bada doświadczalnie zasadowy odczyn aniliny oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ wyjaśnia przebieg reakcji polimeryzacji fluorowcopochodnych ☐ porównuje doświadczalnie charakter chemiczny alkoholi monoi polihydroksylowych na przykładzie etanolu i glicerolu ☐ wyjaśnia zjawisko kontrakcji etanolu ☐ ocenia wpływ pierścienia benzenowego na charakter chemiczny fenolu ☐ wykrywa obecność fenolu ☐ porównuje budowę cząsteczek oraz właściwości alkoholi i fenoli ☐ proponuje różne metody otrzymywania alkoholi i fenoli oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych ☐ wykazuje, że aldehydy można otrzymać w wyniku utleniania alkoholi I-rzędowych, zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych ☐ udowadnia, że aldehydy mają właściwości redukujące, przeprowadza odpowiednie doświadczenia i zapisuje równania reakcji chemicznych ☐ przeprowadza reakcję polikondensacji formaldehydu z fenolem, zapisuje jej równanie i wyjaśnia, czym różni się ona od reakcji polimeryzacji ☐ proponuje różne metody otrzymywania aldehydów oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych ☐ wyjaśnia, dlaczego w wyniku utleniania alkoholi I-rzędowych powstają aldehydy, natomiast II-rzędowych – ketony ☐ analizuje i porównuje budowę cząsteczek oraz właściwości aldehydów i ketonów ☐ udowadnia, że aldehydy i ketony o tej samej liczbie atomów węgla są względem siebie izomerami ☐ dokonuje klasyfikacji kwasów karboksylowych ze względu na długość łańcucha węglowego, charakter grupy węglowodorowej oraz liczbę grup karboksylowych ☐ porównuje właściwości kwasów nieorganicznych i karboksylowych na wybranych przykładach ☐ ocenia wpływ wiązania podwójnego w cząsteczce na właściwości kwasów tłuszczowych ☐ proponuje różne metody otrzymywania kwasów karboksylowych oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji
---	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ☐ zapisuje wzory trzech kwasów tłuszczowych, podaje ich nazwy i wyjaśnia, dlaczego są zaliczane do wyższych kwasów karboksylowych ☐ otrzymuje mydło sodowe (stearynian sodu), bada jego właściwości i zapisuje równanie reakcji chemicznej ☐ wyjaśnia, na czym polega reakcja estryfikacji ☐ zapisuje wzór ogólny estru ☐ zapisuje równanie reakcji otrzymywania octanu etylu i omawia warunki, w jakich zachodzi ta reakcja chemiczna ☐ przeprowadza reakcję otrzymywania octanu etylu i bada jego właściwości ☐ omawia miejsca występowania i zastosowania estrów ☐ dzieli tłuszcze ze względu na pochodzenie i stan skupienia ☐ wyjaśnia, na czym polega reakcja zmydlania tłuszczów ☐ podaje kryterium podziału tłuszczów na proste i złożone ☐ omawia ogólne właściwości lipidów oraz ich podział ☐ wyjaśnia budowę cząsteczek amin, ich rzędowość i nazewnictwo systematyczne ☐ 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ bada właściwości amidów ☐ zapisuje równanie reakcji hydrolizy acetamidu ☐ bada doświadczalnie właściwości mocznika jako pochodnej kwasu węglowego ☐ przeprowadza reakcję hydrolizy mocznika i zapisuje równanie tej reakcji ☐ zapisuje równanie reakcji kondensacji mocznika i wskazuje wiązanie peptydowe w cząsteczce powstałego związku chemicznego 	<p>chemicznych</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ zapisuje równania reakcji powstawania estrów różnymi sposobami i podaje ich nazwy systematyczne ☐ udowadnia, że estry o takim samym wzorze sumarycznym mogą mieć różne wzory strukturalne i nazwy ☐ projektuje i wykonuje doświadczenie wykazujące nienasycony charakter oleju roślinnego ☐ udowadnia, że aminy są pochodnymi zarówno amoniaku, jak i węglowodorów ☐ udowadnia na dowolnych przykładach, na czym polega różnica w rzędowości alkoholi i amin ☐ wyjaśnia przyczynę zasadowych właściwości amoniaku i amin ☐ porównuje przebieg reakcji hydrolizy acetamidu w środowisku kwasu siarkowego(VI) i wodorotlenku sodu
<p>Dział 4: WIELOFUNKCYJNE POCHODNE WĘGLOWODORÓW</p>			

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ definiuje pojęcia: <i>czynność optyczna, chiralność, asymetryczny atom węgla, izomeria optyczna, enancjomery</i> ☐ definiuje pojęcia: <i>hydroksykwas, aminokwas, białka, węglowodany, reakcje charakterystyczne</i> ☐ zapisuje wzór najprostszego hydroksykwasu i podaje jego nazwę ☐ zapisuje wzór najprostszego aminokwasu i podaje jego nazwę ☐ omawia rolę białka w organizmie ☐ podaje sposób, w jaki można wykryć obecność białka ☐ dokonuje podziału węglowodanów na proste i złożone, podaje po jednym przykładzie każdego z nich (nazwa, wzór sumaryczny) ☐ omawia rolę węglowodanów w organizmie człowieka ☐ określa właściwości glukozy, sacharozy, skrobi i celulozy oraz wymienia źródła występowania tych substancji w przyrodzie ☐ zapisuje równania reakcji charakterystycznych glukozy i skrobi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ wyjaśnia pojęcia: <i>czynność optyczna, chiralność, asymetryczny atom węgla, izomeria optyczna, enancjomery</i> ☐ konstruuje model cząsteczki chiralnej ☐ wyjaśnia pojęcia: <i>koagulacja, wysalanie, peptyzacja, denaturacja białka, fermentacja alkoholowa, fotosynteza, hydroliza</i> ☐ wyjaśnia, czym są: reakcje biuretowa i ksantoproteinowa ☐ wyjaśnia pojęcie dwufunkcyjne pochodne węglodorów ☐ wymienia miejsca występowania oraz zastosowania kwasów mlekowego i salicylowego ☐ zapisuje równanie reakcji kondensacji dwóch cząsteczek glicyny i wskazuje wiązanie peptydowe ☐ zapisuje wzór ogólny węglowodanów oraz dzieli je na cukry proste, dwucukry i wielocukry ☐ wie, że glukoza jest aldehydem polihydroksylowym i wyjaśnia tego konsekwencje, zapisuje wzór liniowy cząsteczki glukozy ☐ omawia reakcje charakterystyczne glukozy ☐ wyjaśnia znaczenie reakcji fotosyntezy w przyrodzie oraz zapisuje równanie tej reakcji chemicznej ☐ zapisuje równania reakcji hydrolizy sacharozy i skrobi oraz podaje nazwy produktów ☐ wymienia różnice w budowie cząsteczek skrobi i celulozy ☐ potrafi wykryć obecność skrobi w badanej substancji ☐ omawia miejsca występowania i zastosowania sacharydów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ analizuje wzory strukturalne substancji pod kątem czynności optycznej ☐ omawia sposoby otrzymywania i właściwości hydroksykwasów ☐ wyjaśnia, co to jest aspiryna ☐ bada doświadczalnie glicynę i wykazuje jej właściwości amfoteryczne ☐ zapisuje równania reakcji powstawania di- i tripeptydów z różnych aminokwasów oraz zaznacza wiązania peptydowe ☐ wyjaśnia, co to są aminokwasy kwasowe, zasadowe i obojętne oraz podaje odpowiednie przykłady ☐ wskazuje asymetryczne atomy węgla we wzorach związków chemicznych ☐ bada skład pierwiastkowy białek ☐ przeprowadza doświadczenia: koagulacji, peptyzacji oraz denaturacji białek ☐ bada wpływ różnych czynników na białko jaja ☐ przeprowadza reakcje charakterystyczne białek ☐ bada skład pierwiastkowy węglowodanów ☐ bada właściwości glukozy ☐ przeprowadza reakcje charakterystyczne z jej udziałem ☐ bada właściwości sacharozy i wykazuje, że jej cząsteczka nie zawiera grupy aldehydowej ☐ bada właściwości skrobi ☐ wyjaśnia znaczenie biologiczne sacharydów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ analizuje schemat i zasadę działania polarymetru ☐ zapisuje wzory perspektywiczne i projekcyjne wybranych związków chemicznych ☐ oblicza liczbę stereoisomerów na podstawie wzoru strukturalnego związku chemicznego ☐ zapisuje równania reakcji chemicznych ☐ potwierdzających obecność grup funkcyjnych w hydroksykwasach ☐ wyjaśnia pojęcia <i>diastereoizomery, mieszanina racemiczna</i> ☐ udowadnia właściwości amfoteryczne aminokwasów oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych ☐ analizuje tworzenie się wiązań peptydowych na wybranym przykładzie ☐ podaje przykłady aminokwasów białkowych oraz ich skrócone nazwy trzyliterowe ☐ zapisuje równanie reakcji powstawania tripeptydu, np. Ala-Gly-Ala, na podstawie znajomości budowy tego związku chemicznego ☐ analizuje białka jako związki wielkocząsteczkowe, opisuje ich struktury ☐ analizuje etapy syntezy białka ☐ projektuje doświadczenie wykazujące właściwości redukcyjne glukozy ☐ doświadczalnie odróżnia glukozę od fruktozy ☐ zapisuje i interpretuje wzory glukozy: sumaryczny, liniowy i pierścieniowy ☐ zapisuje wzory taflowe i łańcuchowe glukozy i fruktozy, wskazuje wiązanie półacetalowe ☐ zapisuje wzory taflowe sacharozy i maltozy, wskazuje wiązanie półacetalowe i wiązanie Oglikozydowe ☐ przeprowadza hydrolizę sacharozy i bada właściwości redukujące produktów tej reakcji chemicznej ☐ analizuje właściwości skrobi i celulozy wynikające z różnicy w budowie ich cząsteczek ☐ analizuje proces hydrolizy skrobi i wykazuje złożoność tego procesu ☐ proponuje doświadczenia umożliwiające wykrycie różnych grup funkcyjnych
--	---	---	---

3. Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności: /dostosowane do specyfiki przedmiotu /

- testy
- prace klasowe
- próbne matury
- odpowiedzi pisemne (kartkówki)
- zadania domowe
- ćwiczenia sprawdzające wybrane umiejętności i wiedzę
- aktywność na lekcji
- praca samodzielna (karty pracy, referaty, prezentacje multimedialne itp.)
- udział w konkursach i olimpiadach.

4. Ogólne kryteria oceny / opisać kryteria specyficzne dla danego przedmiotu/

Stopień celujący - 6

Stopień ten otrzymuje uczeń, który:

- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania,
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych lub olimpiadach pokrewnych,
- posiada wiedzę wykraczającą poza obowiązujący program nauczania.

Stopień bardzo dobry - 5

Stopień ten otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania oraz potrafi:

- sprawnie poruszać się w tematyce programowej przedmiotu
- samodzielnie rozwiązywać problemy,
- wykazać się znajomością pojęć i terminów oraz umiejętnością poprawnego ich zastosowania w sytuacjach typowych i nietypowych,
- posługiwać się poprawnie terminologią specjalistyczną
- samodzielnie zdobywać wiedzę i umiejętności,
- przeprowadzać prawidłową analizę związków przyczynowo-skutkowych, zachodzących pomiędzy elementami treści programowych,
- w oparciu o źródła przeprowadzić analizę procesów i określić ich konsekwencje.

Stopień dobry - 4

Stopień ten otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy programu nauczania, a także potrafi:

- samodzielnie wyjaśniać typowe zależności,
- posługiwać się terminologią chemiczną z nielicznymi potknięciami i błędami,
- sprawnie rozwiązywać zadania przewidziane podstawą programową z danego przedmiotu,
- przeprowadzić prostą analizę związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami treści programowych,

Stopień dostateczny - 3

Stopień ten otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową, co pozwala mu na:

- wykazanie się znajomością i rozumieniem podstawowych pojęć i terminów z danego przedmiotu
- stosowanie poznanych pojęć i terminów w sytuacjach typowych,
- wskazywanie elementarnych związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy pojęciami zawartymi w podstawie programowej danego przedmiotu.

Stopień dopuszczający - 2

Stopień ten otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową w takim zakresie, że potrafi:

- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela wykonać ćwiczenia i zadania o niewielkim stopniu trudności,
- wykazać się znajomością i rozumieniem najprostszych pojęć i terminów z danego przedmiotu ,
- wskazać elementarne związki pomiędzy podstawowymi pojęciami z danego przedmiotu.

Stopień niedostateczny - 1

Stopień ten otrzymuje uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania oraz:

- nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć i terminów z danego przedmiotu,
- nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać najprostszych ćwiczeń
- nie wykazuje najmniejszych chęci współpracy w celu uzupełnienia braków oraz nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności.

5.Ustalenie oceny śródrocznej, rocznej

1. Wagi ocen cząstkowych:

- testy - 4
- prace klasowe – 5
- próbne matury - 5
- odpowiedzi pisemne (kartkówki) - 3
- zadania domowe - 2
- ćwiczenia sprawdzające wybrane umiejętności i wiedzę - 3
- aktywność na lekcji - 2
- praca samodzielna (karty pracy,) – 4
- praca samodzielna (referaty, prezentacje multimedialne itp.) - 3
- udział w konkursach i olimpiadach – 5.

6. Ustalenie oceny śródrocznej, rocznej

1. O zagrożeniu oceną niedostateczną nauczyciel informuje ucznia, jego rodziców na miesiąc przed klasyfikacją.
2. Ocena okresowa (roczna) nie jest średnią arytmetyczną uzyskanych ocen cząstkowych.
3. Oceny ze sprawdzianów i prac pisemnych mają decydujący wpływ na ocenę okresową (roczną), a oceny z prac dodatkowych i innych form aktywności ucznia wpływają na podwyższenie oceny.

4. Ocenę roczną wystawia się na podstawie ocen uzyskanych w ciągu całego roku.
5. Wszystkie sprawy sporne, nie ujęte w PZO będą rozstrzygane zgodnie z WSO oraz rozporządzeniem MEN